

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

FATMA SERAP KARAMOLLAOĞLU, 1955 de Balıkesir’de doğdu. İlk, orta ve lise tahsilinden sonra 1977 yılında Ankara Hacettepe Üniversitesi Eczacılık Fakültesi’nden mezun oldu. Çeşitli kuruluşlarda mesleğini icra ettikten sonra emekli oldu. Hep arzu ettiği İslâmî İlimler’e yöneldi. Kısa sürede Arapça öğrendi. Bu esnâda çeşitli kurslarda İslâmî Temel Eğitimi’ni tamamladı. Bir taraftan hat derslerine devam ederek sülûs-nesih icâzeti aldı. Belâğat derslerine devam ettikten sonra medrese icâzetini aldı. Belâğat Dersleri Serisi olarak Meânî, Beyân, Bedî’ İlmi kitapları, Kur’ân ve Tefsirle alakalı tercüme çalışmaları vardır. Arapça eğitimi, Belâğat dersleri ve Kur’ân çalışmalarıyla meşgul olmaktadır. İngilizce ve Arapça bilen müellif evli, iki çocuk, altı torun sâhibidir.

Müellifin Yayınlanmış Eserleri:

- 1- *Hastalıkla Arınma* (Tercüme), Özgü Yayınevi, 2010.
- 2- *Kur’ân’ın Edebî Dili Lafız-Ma’nâ Uyumu* (Tercüme), İşaret Yayınları, 2010.
- 3- *Kur’ân Işığında Belâğat Dersleri-Meânî İlmi*, İşaret Yayınları, 2013.
- 4- *Kur’ân Işığında Belâğat Dersleri-Beyân İlmi*, İşaret Yayınları, 2013.
- 5- *Kur’ân Işığında Belâğat Dersleri-Bedî’ İlmi*, İşaret Yayınları, 2013.
- 6- *Kur’ân-ı Kerim’deki Duâ Âyetleri*, İşaret Yayınları, 2016.
- 7- *Hâ-Mîm Sûreleri Belâğî Tefsîri 1: Câfir Sûresi* (Tercüme), İşaret Yayınları, 2016.
- 8- *Hâ-Mîm Sûreleri Belâğî Tefsîri 2: Fussilet Sûresi* (Tercüme), İşaret Yayınları, 2016.
- 9- *Hâ-Mîm Sûreleri Belâğî Tefsîri 3: Şûrâ Sûresi* (Tercüme), İşaret Yayınları, 2017.
- 10- *Hâ-Mîm Sûreleri Belâğî Tefsîri 4: Zuhruf Sûresi* (Tercüme), İşaret Yayınları, 2017.
- 11- *Kur’ân’ı Anlayarak Okuma Rehberi 1*, İşaret Yayınları, 2017.

Dr. Muhammed Muhammed Ebû Mûsâ

**Hâ-Mîm Sûreleri Belâğî Tefsîri 4
Zuhruf Sûresi**

Çeviren

FATMA SERAP KARAMOLLAOĞLU

İŞARET YAYINLARI: xxx

Kur'an Kitaplığı

Eserin Adı ve Yazarı

Hâ-Mîm Sûreleri Belâğî Tefsîri 4

ZUHRUF SÛRESİ

Dr. Muhammed Muhammed Ebû Mûsâ

Çeviren

Fatma Serap Karamollaoğlu

1. Baskı: İstanbul, 2017

© İşaret Yayınları

Yayın Yönetmeni

Dr. İsmet Uçma

Mizanpaj

DBY Ajans

Kapak Hat

Yüksel Yaşar

Kapak Tasarımı

Yunus Karaarslan

Baskı-Cilt

Şenyıldız Matbaacılık Yay. Ltd. Şti.

Gümüşsuyu Cad. No: 3/2 - Topkapı / İstanbul

Tel: +90 212 483 47 91 (Sertifika No: 11964)

ISBN: 978-975-350-xxx-x

Sertifika no: 15826

Mizanpaj programı: InDesign

Karakter: Utopia Std / Traditional Naskh

Font/Satır arası

Türkçe Metin: 10,5/14,2 pt.

Arapça Metin: 17/29 pt.

İŞARET YAYINLARI

Hobyar Mah. Ankara Cad. Ünal Han No: 21/1

34110 Cağaloğlu / İstanbul

Tel: +90 212 519 17 28 - 528 30 63 Faks: +90 212 528 30 59

isaret@isaretyayinlari.com.tr • www.isaretyayinlari.com.tr

İçindekiler

Zuhruf Sûresi Âyet Fihristi.....	6
Sunuş.....	7
Muhammed Muhammed Ebû Mûsâ.....	9
<i>Bağlı Olduğu Kurumlar ve Üyelikler</i>	9
<i>Kitap ve Araştırmaları</i>	10
Mukaddime Doğru Anlaşılması Gereken Konular.....	11
Zuhruf Sûresi	25
Tefsîre Giriş	33
Beyitler Fihristi	394
Önemli Konular Fihristi	397

ZUHRUF SÛRESİ Âyet Fihristi

Âyet	Sayfa no
1-9	43
10-14	62
15	82
16-18	87
19-21	99
22-25	115
26-28	129
29-30	139
31-32	146
33-35	157
36-39	169
40-45	192
46-50	219
51-56	235
57-62	262
63-65	285
66-73	302
74-78	328
79-80	340
81-82	349
83	358
84-87	362
88-89	379

Sunuş

*H*alk arasında Hâ-Mîm'ler adıyla meşhur olan ve özel bir yeri bulunan yedi sûrenin dördüncüsü Zuhruf sûresi'dir. Müellifin bütün birikiminin ortaya çıktığı bu tefsirin, tefsirler arasında istisna bir yere sahip olma özelliğiyle Türk İlim Dünyasına büyük katkısı olacağı düşünülerek ve mümkün olduğu ölçüde yeterli altyapıya sahip olmayanların da istifade edebilmesini sağlayacak şekilde tercümesini yapmaya çalıştık. Tabii ki Arapça'nın olanca zenginliğiyle Belâğat Sanatları'nın en güzel örneklerinin verildiği, üstelik beşer değil Allâh kelâmı olan Kur'ân sûrelerinin O'nun muradına uygun olarak açıklanması başı başına bir mesele iken bunun bir de Türkçe ifade edilmesi oldukça zordur. Aslında ders kitâbı olarak okutulabilecek seviyede hazırlanmış olan bu tefsirlerin bu ihtiyaca da cevap vereceği düşüncesiyle kitâbta bazı düzenlemeler yaptık.

Kitâbın başına Zuhruf sûresi Arabça ve Türkçe meali olarak tam metin şeklinde konduğu gibi, kitâbın içinde de her sayfanın üstüne incelenen âyetin Arabça metni yazılmıştır. Meâl, Hasan Basri Çantay'a âittir. Bu Meâl'in tercih edilmesi, mevcutlar içinde belâğî sanatlara en çok dikkat edeni olması hasebiyledir. Ancak kitâbda aynı âyet veyâ âyette geçen ibâreler çok fazla tekrar edildiği için her birinin yanına Türkçe meâli konmamıştır. Ma'nâ ancak Arabça ibâreyle açıklığa kavuştuğu için buralarda Arabça ibâre koyma zorunluluğu vardı. Ancak daha önce veya sonra geçen ya da başka bir sûreye ait bir âyet varsa mealleriyle birlikte konmuştur.

Bu kitâb içerisinde kelime veyâ harflerin kullanımıyla ilgili Arab şiirinden verilen örnekler -Türk okuyucusuna pek birşey ifade edemeyeceği düşüncesiyle- çıkarılmıştır. Zîrâ kitâbda geçen bu beyitler, öncesindeki veya

sonrasındaki beyitler bilinmedikçe anlaşılmayacak, kitâbda anlatılan konuya da bir katkı sağlamayacaktır. Yine de bunlar kitâbın sonunda bir fihrist olarak meraklısı için konmuştur.

Bazı yerlerde ilmî bir tarzda ve kısaca ifâde edilen konulara açıklık getirmek üzere –Çeviren notu– birtakım izahlar yapılmıştır.

Bu serideki kitâblarda *cehennem*'i ifâde eden *nâr*, *cahîm* ve benzeri kelimeler *cehennem* diye çevrilmeyip aralarındaki farkın buharlaşmaması için olduğu gibi bırakılmıştır.

Kitâbın sonuna beyit fihristi yanında bir de konu fihristi konmuştur. Bunun güzel olacağı ve belâğat derslerine katkısı olacağı düşünülmüştür.

Bu çalışmanın yazıya geçirilmesinde büyük emeği olan sevgili arkadaşım Şükran Kaya'ya, zorlandığım her bölümde yanımda olan Rana Hamsi Hocam'a, desteklerini benden esirgemeyen aile efradıma ve diğer çalışmalarım gibi bunun da basımını üstlenen İşaret Yayınevi'ne sonsuz şükranlarımı sunarım. Bu çalışma inşaallâh onların da amel defterlerinde yerini alacaktır.

Tercüme yapıırken hem ma'nâ hem ifâde açısından en güzelini yapmaya çalıştıysak da âciz bir kul olmak hasebiyle hatalarımız olmuştur. Bunların bariz olmamasını umuyor, bu çalışmanın sadaka-ı câriye kabilinden günahlarımıza kefâret olmasını Rabbimizden niyâz ediyor, Türk halkına ve talebelere faydalı olması duâsını yapıyoruz.

Fatma Serap Karamollağlu
İstanbul, 2017

Muhammed Muhammed Ebû Mûsâ

1937 yılında Mısır'da doğdu. Kur'ân hâfızı olup Ezher'e girdi. Arab Dili Bölümü'nden 1963 yılında mezun oldu.

1967: Ezher Üniversitesi Arab Dili Bölümü takdîrle yüksek lisans.

1971: Doktora, en yüksek dereceyle.

1976: Danışman [müşârik] Dr.

1981: Profesör.

1973-1977: Libya Bingazi Üniversitesi. Burada iki kitâb yazdı. *Delâlatu't-Terâkib* ve *Tasvîru'l-Beyânî*.

1977: Ezher'e dönüş.

1977: İslâmî Ümmü Durman Üniversitesi, 3 ay.

1981-1985: Ümmü'l-Kura Üniversitesi-Mekke.

1985: Ezher Üniversitesi Belâğat Bölümü başkanlığı.

1987: Ezher Üniversitesi Belâğat Bölümü Hoca Yetiştirme dâimî üyesi.

1994-...: Ümmü'l-Kura Üniversitesi-Mekke.

Bağlı Olduğu Kurumlar ve Üyelikler

- Ezher ve Ummu'l-Kurâ Üniversiteleri Yüksek Lisans ve Doktora Çalışmaları Danışmanı.
- Ayrıca Ezher ve Ummu'l-Kurâ Üniversiteleri Yüksek Lisans ve Doktora Çalışmaları Denetçisi, bunun yanında Medinetu'l-Münevvere İslâm Üniversitesi, İmam Muhammed b. Suud Üniversitesi, Umûmî olarak kızların ta'lim reisliği, Bahreyn'de Bahreyn Üniversitesi, Ürdün'de Yermük Üniversitesi.

Kitap ve Araştırmaları

- *Hasâisu't-Terâkîb* (6. baskı, Mektebe Vehbe, Kâhire 1996)
- *Delâlâtu't-Terâkîb* (4. baskı, Mektebe Vehbe, Kâhire 2008)
- *Tasvîru'l-Beyânî, Beyân Meseleleri Üzerinde İncelemeler* (5. baskı, Mektebe Vehbe, Kâhire 1997)
- *Âl-i Hâmîm, Ğâfir-Fussilet, Beyânın Sırları Üzerinde Çalışmalar* (Mektebe Vehbe, Kâhire 2009)
- *Âl-i Hâmîm, Şûrâ-Zuhruf-Dûhân, Beyânın Sırları Üzerinde Çalışmalar* (Mektebe Vehbe, Kâhire 2010)
- *Âl-i Hâmîm, Câsiye-Ahkâf, Beyânın Sırları Üzerinde Çalışmalar* (Mektebe Vehbe, Kâhire, 2011)
- *Âl-i Hâmîm, Zümer-Muhammed ve Âl-i Hâ-Mîm İle Alâkaları, Beyânın Sırları Üzerinde Çalışmalar* (Mektebe Vehbe, Kâhire 2012)
- *Kur'ânî Ta'birlerin Esrârı, Ahzâb Sûresi Üzerinde Çalışmalar* (2. baskı, Mektebe Vehbe, Kâhire 1996)
- *Zemaşeri Tefsiri'ndeki Kur'ânî Belâğat ve Belâğat Üzerindeki Etkileri* (2. baskı, Mektebe Vehbe, Kâhire ?)
- *Kadîm Edebiyât Okumaları* (Mektebe Vehbe, Kâhire ?)
- *Belâğat ve Şiir Üzerinde Çalışmalar* (Mektebe Vehbe, Kâhire ?)
- *İ'câzü'l-Beyânî, İlim Ehlinin Mirâsı Üzerinde Belâğî Etüdler* (3. baskı, Mektebe Vehbe, Kâhire ?)
- *el-Kavsü'l-Uzerâ ve Kırâ'atu't-Turâs* (Mektebe Vehbe, Kâhire ?)
- *Abdu'l-Kâhir Cürcânî'nin Kitâbına Giriş* (Mektebe Vehbe, Kâhire ?)
- *Belâğat Dersi Usûlü'nde Kaynaklar* (Mektebe Vehbe, Kâhire ?)
- *Sahîhi Buhârî Hadisleri'nin Şerhi* (Mektebe Vehbe, Kâhire ?)
- *Câhiliye Şiiri* (Mektebe Vehbe, Kâhire 2007)
- *Takrîb Minhâcu'l-Buleğâ, İhzâmu'l-Kartâcanî* (Mektebe Vehbe, Kâhire ?)

Mukaddime

Doğru Anlaşılması Gereken Konular

Allah Teâlâ'ya hamd ederim ve ondan yardım isterim. Yarattıklarının en hayırlısına, âline ve ashabına salât ü selâm ederim.

İlimler tarihi olsun, insanlık tarihi olsun bütün ilimlerde, bütün milletlerde, bütün tarihlerde belli sabiteler vardır. Bunlardan biri de herhangi bir ilimde çalışacak olan kişinin, o daldaki ilim meselelerini kapsayacak, hem cüz'iyatı hem külliyatı bilecek, o konuda yetişmiş önceki âlimlerin bilgilerine, usullerine hâkim olacak şekilde yüksek bir mertebeye ulaşmış olmasının gerekliliğidir. Bu dalda yetişip serpilmiş olması gerekir -muhakkak ki rızık (netice) ictihad miktarıncadır- ki, içinde yaşadığı ve gereklerini yerine getirdiği bu ilimdeki çalışmalarını bu ilmin bazı meselelerini onaylasın, bazı problemleri çözümlensin, bu konuda gizli kalmış bazı noktaları aydınlatsın, görüşler arasında bir tercihte bulunsun, öncekilerin sözlerinde kapalı olarak gelmiş -gerçeğe ulaşmalarına ramak kaldığı halde- son noktası konmamış bazı asılları ortaya çıkarsın, bunların anlaşılmasını sağlasın, vs. Geçmiş âlimlerin attığı sayılı adımlar, öncekilerin sözü üzerine tesis edilmiş veya onlara izafe edilmiştir. Onların görüşlerini silen, yok eden adımlar değildir. Bu adımlar; içinde yaşadığı ilimle alakalı, ihlaslı, sadık âlimlerin koyduğu mütevazi tuğlalardır. Mesela İmam Şâfiî sadece fıkıh konusunda çalışmış, fıkıha katkıda bulunmuş, onu yıkmamıştır. Sibeveyh, sadece nahiv konusunda çalışmış, nahve katkıda bulunmuş, onu yıkmamıştır. Ama Şâfiî, her ikisinin de ilmüne sahip olduğu halde hem fıkıh hem de nahiv konusunda çalışmamıştır. Abdulkahir de fıkıh âlimlerinden olmakla birlikte sadece belâğat konusunda çalışmıştır.

Bütün tarih boyunca durum böyledir. Âlimlerimizin ve müctehidlerimizin tabakası böyle olmuştur.

Bunlar herkes tarafından bilinir ve bu konuda hiçbir ihtilaf ve münakaşa sözkonusu değildir. Bunları söylememin sebebi, son yıllarda karşımıza çıkan bazı durumlar ve makamlardır. Bunlar fikir ve ilim tarihinde görülmemiş durumlardır. Mesela fizik, matematik veya diğer tabiat ilimlerindeki dallardan birinde mütehasıs olan bir âlim ortaya çıkar ve Arapça veya İslâmi ilimlerin hepsinde birden çalışmaya başlar ve müctehid (!) olur. Halbuki bu ilimler, onun sahip olduğu ana dalın kapsamında değildir ve onun bu çalışması -ister Hadis ister Kur'ân ilimlerinden olsun fark etmez- muhaddislerin, müfessirlerin ve fakihlerimizin inşa ettiği ilimlerdeki söylevlerini bozmaya dayanır ki bu âlimlerin ilimleri de kapasiteleri de bizden daha fazladır. Onlar gibisi kolay bulunmaz, onlar âlimlerimizin en kerimleridir. Şu anda, İmam Şâfiî zamanından, onun soyundan, neslinden, onu takip edenlerden çok az bulunur. Benzer şekilde İmam Mâlik ile rekabet edecek kişilerin sayısı bir elin parmaklarını geçmez. Aynı şey Halil, Sibeveyh ve diğerleri için de geçerlidir. Zamanımızda gördüğümüz şey, ehil olmadıkları halde bu ilimlere dahil olan müctehidlerdir. Bu sözde müctehidler, 15 asırdan beri gelişerek gelmekte olan önceki âlimlerin ilmini yakar, yıkar, yok ederler. Bunlar, "Her ilimde âlimlerin icma ettikleri fikirlerde tezatlar vardır ve ümmet bunda ittifak halindedir" derler. Halbuki bu kişi daha önce söylediğimiz gibi tabiat âlimlerinden biridir, onun dallarından biri üzerinde çalışmıştır, o konuda ihtisas sahibidir. Bu kişi, en yüksek ilmi diplomaya sahiptir, üniversitede ders verir ve mevkiinde yükselmek için kitaplar yazar. İlgili olduğu alanda yüksek lisans ve doktora tezi vardır. Bu durum, bu çalışmalar arasında nasıl olup da bu kadar geniş bir fıkah, tefsir ve hadis ilmi elde etmeye vakit bulabildiği konusunda hayret uyandırır. Üstelik o, bu konuları sadece öğrenmekle kalmamış, bütün bu ilimlerde müctehid (!) derecesine yükselmiştir. Tarih boyunca bütün ümmetlerdeki âlimlerin yaptığı gibi, bu ilimlerden birine bir tuğla koymakla yetinmemiş, âlimlerimizin söylediği her şeyi temelinden iyice sarsmıştır. Yıkıcı rüzgârı ile onların fikir sahalılarını tamamen boşaltmış, sonra oraya her konuda yeni fikirler ekmiştir. Bütün tefsirlerde, bütün Kur'ân ilimlerinde ve sünnette...

Tarih boyunca akli hayat için bilinmeyen, kabul görmeyen bu yolun, bu görüşlerin kabul edilmesi için karmaşık, çetrefilli, modern metotlarla hadisler sunarlar ki tarih boyunca kapalı kalmış şeylerin bilinmesi mümkün olsun. Bu

kapalı kalmış konuların ancak bu şekilde açıklanabileceğini söylerler. Onların tuttuğu bu yol; adeta bir büyücü fanusudur ki, buna sahip olan kişiye hiçbir şey gizli kalmaz. Önceki âlimlerimiz bu metodları bilmedikleri için mazurdurlar ve onların fıkah, sünnet ve tefsir konusundaki sözleri bir vehimden ibarettir.

Ben bunları okuyorum ve kendi kendime bu kişilerin niçin ihtisas sahibi oldukları ilim konusunda çalışmadıklarını, o ilme yeni bir şeyler ilave etmediklerini, yeni bir kitap yazmadıklarını veya ortaya daha önce çalışılmamış yeni bir konu atmadıklarını soruyorum. Çünkü benim âlimlerimden öğrendiğim şey, bir ilme bir satır bile ilave etmenin, bizden sonrakilere bir kapı açtığıdır. Ebul Feth, Ebû Ali'den işittiği şeyler üzerine yeni bir konu tesis etmiştir. İşte bu yeni, müctehid (!) âlimler niçin böyle geniş bir alt yapıya sahip olduğu, uzun senelerini verdiği ilmi konusunda daha fazla çalışmamaktadır? Halbuki o, bütün dallarıyla birlikte tabiat ilimlerinde icat edilecek entelektüel buluşlara ne kadar ihtiyacımız olduğunu bilmektedir. Biz, bu akılcı buluşlara muhtacız. O halde niçin bunlardan bambaşka bir konuya, özellikle İslâmi ilimler dairesine sıçramıştır? Niçin buradan Allah'ın helalleri ve haramları konusuna girmiştir? Niçin buradan tefsir ve te'vil konusuna karışmıştır? Niçin ümmetin icmâ ettiği şeylere muhalif şeyler söylemiştir? Ve benzeri, cevabını bulamadığım birçok soru daha...

Bir âlimin bir meseledeki görüşünü reddetmek kabul edilebilir ama onun bu meseledeki bütün görüşlerini reddetmek makbul değildir. Ya da bir âlimin bir metodunu ve metodunun asıllarını reddetmek mümkündür, ama tüm zamanlar ve mekanlardaki bütün ilimlere ve bu geniş kapsamlı ilimlerin bütün âlimlerine ve sözlerine karşı çıkmak -ki ümmet sahabe zamanından bugüne kadar bu ilimler içinde yaşamıştır, sen ise bu ilmin mensublarından değilsin ve daha önce de bu ilim yoluna girmemişsin- makbul değildir.

Garip olan, bu kabul edilmiş olan şeyleri, asılları ve ferleri yıkıp bu enkazın üzerine yeni kabuller bina eden, yeni usuller, yeni teferruatlar icat eden bu kitapların, müthiş bir çaba ve geniş kapsamlı incelemeler gerektiren çalışmalar ve çok sayıda kaynak içermesi ve tesis edildiği metodun kurallarına ikna etme kudretine sahip olmasıdır. Bunlar, hakkın göbeğine/bâtunına bâtil fideleler dikmeye kâdirdir ve gayesine erişmek için hızlı bir çaba içindedir.

Yine garip olan bir şey de dışarıdan içine daldığı ilimlere dahil olan bu müctehid tek bir kişi değildir. Bunlar son zamanlarda ortaya çıkmış bir gruptur.

Sadece Arap dünyasına da mahsus değildir. Onların kitaplarının hepsi, babaları bir anneleri farklı üvey çocuklar gibidir. Hepsinin tek bir gayesi vardır o da, Kur'ân âyetlerinin asrımızın kültürü ışığında yorumlanmasının mümkün olduğudur. Çağdaş medeniyetin ışığında yorumlanamayacak hiçbir şey kalmamıştır. Bu görüş bağlayıcı değildir. Bu mukaddimede işaret ettiğim şeyler; bu kitapların hepsinde aynıdır. Bu kitapların hepsi çetrefilli modern ilim metotlarının semeresidir ve bu metotları okuyup öğrenmeyen kişi, ilmin hakikatlerini bilmekten uzaktır. Bizden öncekiler bu metotlara vakıf olmadıkları için vehimlere kapılmışlardır, bu nedenle de mazurdurlar. Ancak zamanımızdaki kişiler bu konuda mazur değildir, çünkü Kitap ve Sünneti bu metot ışığında okumak zorundadırlar. Bunların çoğu, Arapça ve İslâmî ilimler içinde yetişmemiş, bu ilimleri okumamış, bambaşka bir alemde buraya düşmüşlerdir. O halde niçin bunlar İslâmî ilimlerden daha ziyade ihtiyaç duyduğumuz kendi ilimleri ile meşgul olmuyorlar? Halbuki o ilimlerde ihtisaslaşmışlardır. Niçin bu alana girmişlerdir? Herkesin kabul ettiği bir şey vardır ki ilim, ancak ehlienden gelirse kabul görür ve bir mühendise orucun hükümleri sorulmaz. Soru-cevap derecesi, fetva derecesi değildir. İnsanlar mescidin imamına helal ve haram meselelerini sorarlar, çünkü o, bunları okumuştur, bunların şuurundadır, bunları bilir ve bildiği kadarıyla da cevap verir. Bu bir derecedir, fetva vermek ise başka bir derecedir. Bu kişilerin kendilerini koydukları meretebe ise, müftü derecesinin de üstündedir. Zira müftünün müctehid olması gerekmez. O, fıkıh ilmini geniş bir şekilde tahsil etmiş kişidir, müctehidin derecesi ise müftünün derecesinin üstündedir. Bunlar müftü ve müctehid derecesinin üstüne çıkmışlar ve ictihadları için kitaplar yazmışlardır. Bütün fıkı yerinden söküp, külünü denizlere savuran fırtına olmuşlardır ve yeni bir fıkıh, yeni bir anlayış getirmişlerdir. Böylece Sünnet ilimlerinin tamamını yerinden sökmüşlerdir. Yeni bir Sünnet tarifi getirmiş, Sünnet için yeni bir değer biçmişlerdir. Bu sünnetin mekânı Sünnetten başka bir mekândır. Bu iş, tefsîrde ve Kur'ân ilimlerinde daha az olmuştur. Bunun benzeri tarih boyunca hiç görülmüş müdür? Hangi ümmette görülmüştür? Hiç ümmetin içinde müftü sarığıyla dolaşan Galen gibi biri görülmüş müdür?

Acayip olan, bu temayüllerin nasıl da birdenbire türeyip ortaya çıktığıdır. Bu kitapların hepsi, bütün Arap başkentlerinde sözleşmiş gibi aynı anda birdenbire ortaya çıkmıştır. Aynı anda toplumumuzun her tarafından benzer sesler yükselmiştir. Bu, çok uygun vaziyet ve zamanlardır. Çünkü Arap adalet

sistemi, bu adalet sisteminin uygulamalarını reddeden "İslâmî cemaatler" adı verilen bir filiz verdi. Bu cemaatler hapishanelerde ve ben bu hapishaneleri aşırılık konusunda komutanlar yetiştirmede mükemmel bir medrese mesabesinde görüyorum. İnsanlar, kendilerinden bu tehlikeleri savuşturmak için bakışlarını eğitilmiş İslâmî fikirlere doğru yöneltti. İşte bu yeni türeyen temayüller de onlara bir karşılık oldu.

Diyorum ki; bu temayül; çağdaş yolları takdim eden her ülkedeki bu bölünmeleri açıklar, ki bu çağdaş metotlar ilim kapılarını açar. Eğitim görmemiş her aklın kendisiyle hakikat arasında bir duvar vardır ve kişi bu duvar sebebiyle hakikatten soyutlanmış, uzaklaşmıştır. Aslında bu duvar onu sadece bu yöntemden uzaklaştırır. Böylece hiç kimsenin mücadele edemeyeceği kabul edilmiş hakikatleri gösterir. Bu müşterek bölünmelerin en önemlisi, İslâm'ın iki yönü olduğudur. Bunlardan biri, mutlak olan yöndür ki Azîz Kitap'taki vahiy, mutlak hakikatler, mutlak kemaller bundandır. İkinci yön ise, nisbî yöndür ki bu mutlak hakikatlerin beşere nisbetle algılanmasıdır. Biz bu nisbî anlayıştan sorumluyuz. Bu anlayış nesilden nesile değişebilir. Çünkü bu nisbî anlayış, arzdeki ilmî ve kültürel kanunlara bağlıdır ve bu da nesilden nesile değişmektedir. Sahabe neslinin kültür, hal ve ilim ışığında nisbî anlayışları mutlakta, kesindi. Yaşadıkları adada, yaşadıkları zamanda efendiydiler ve Rasûlullah'ın (s.a) hâli de onların hâli gibiydi. Onun, kavminin yaşadığı mekân, zaman, kültür ve ilim seviyesinden uzak olması da mümkün değildi. Onun tefsîri ve Kitap'tan yaptığı çıkarımlar bizi bağlamaz, çünkü biz, mutlak olan Kur'ân'ı bambaşka bir kültürün, bambaşka bir ilmin, bambaşka bir medeniyetin ışığında anlayabiliriz. Hiç kimse Peygamberimiz'in (s.a) Kur'ân'ı kâmil bir şekilde te'vîl etmeye kudreti olduğunu iddia edemez. Eğer böyle yapsaydı, beşere sınırsız yapışmış olan nisbî seviyeyi aşmış ve ilahî bir dereceye ulaşmış olurdu. Çünkü mutlak kâmil te'vîl, ancak Allah tarafından olur. Kim böyle bir iddiada bulunursa o zaman Muhammed'i (s.a) Allah'a ortak koşmuş olur. Nebî (s.a) ve ashâbı, olayları vahiy olarak değerlendirmiyordu. Vahiy, Peygamber'in (s.a) içinde yaşadığı muayyen zarfta vaki olan belli ilişkilere ve bunlara hakîki zaman ve mekân aleminin cevabıydı. Bunlara sünnet denilmesi; nebînin nebî olarak yaşantısı olması dolayısıyladır. Onun insan olma hasebiyle yaşadığı hayata gelince, biz hayatında ve ölümünden sonra o'na tâbi olmakla emrolunmadık. Biz sadece bazı âyetlerde hayattayken o'na tâbi olmakla ve bazı âyetlerde de o'na hem ölümünde hem de yaşarken tâbi

olmakla emrolunduk. Bunun alâmeti Kur'ân'da vardır, Âl-i İmrân/132'de وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ [Allah'a ve Rasulüne itaat edin] şeklinde ifade edilmiştir. Burada Peygamber Efendimiz (s.a), lafza-ı celâl'e atfedilmiştir, o halde hayattayken de vefatından sonra da o'na itaat etmekle emrolunduk. وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ [Allah'a itaat edin ve Rasule itaat edin] şeklindeki Teğabün/12'den ise, Peygamber'e (s.a) sadece hayattayken itaat etmekle emrolunduğumuzu anlıyoruz. Çünkü bu âyette *itaat edin* fiili tekrarlanmıştır. Bu da onun, öncekinden bağımsız bir itaat olduğuna işaret eder.

Allah Teâlâ'nın bize zorunlu kıldığı din, bizim Kur'ân'dan anladığımız şeydir. Çünkü Kur'ân "mutlak hakikat" olarak tabir edilir. Ancak zaman, mekân, ilim, kültür ve medeniyet seviyeleri dolayısıyla insanların anlayışı farklıdır. Bu da, bir zorluktur. Ancak din budur. Biz Kur'ân'ı te'vîl ederiz ve bu te'vîl, beşerî, nisbî olur. Zorunlu olarak da her te'vîl farklı kültür ve medeniyet çevresinde olur. Çünkü bu te'vîl, ilim ve kültür seviyesine boyun eğer. Bu çevreden kurtulmamız mümkün değildir, bu nedenle de kıraat sayısı çoğalmış ve farklılaşmıştır. Doğudaki İslâm'ın batıdaki İslâm'dan, bugünün İslâm'ının dünkünden, yarınki İslâm'ın bugünden farklı olmasının bir zararı yoktur. Zira onlara göre bu; Kur'ân'ın hakîki i'câzı, mucizesidir. Bu, her zaman ve mekânda geçerli olan reform manasıdır. Bu kitaplardan birini okusan sanki onların hepsini okumuş gibi olursun ve bunların hepsinin tek bir babanın farklı annelerden olma yüce oğulları olduğunu anlarsın ve bu sözünde herhangi bir mecaz yoktur.

Arzımızda birdenbire boy gösteren ve esip gürleyerek arzımızı her taraftan saran bu eğitimin bazı sonuçları ortaya çıkmıştır. Müellifi bir üniversitede profesör olan, eğitim veren, çok ihtiyaç duyduğumuz tabiat ilimlerinden birinde ilmî makaleler ve kitaplar yazan bu kitaplardan birinde Müellif'in şu sözlerini okudum: "Bu kitabı yazmamın sebebi Ebû Ali el-Fârisî'nin ve iki büyük kutbun fikirlerini geliştirmek içindir. O iki büyük kutup İbn Cinnî ve Abdulkahir'dir. Bu ikisi Ebû Ali el-Fârisî'nin takipçileridir." Bu sözler şaşılacak şeylerdir. Öyle görünüyor ki Ebû Tayyib'in dediği gibi bu acayiplik, çok alıştıkları için insanların gözüne çarpmamıştır. Bu acayiplik yönlerinden biri; en büyük âlimlerimizden bazıları Ebû Ali'nin, bazıları Ebu'l-Feth'in, bazıları da Abdulkahir'in ilmine yoğunlaşmıştır ve onlar bizim en zekâlerimizdendir. Bunlar hakkında fikir edinmek için sadece Ebu'l-Feth'in ilmine yoğunlaşmış olan Muhammed Ali Neccâr'ı incelemek yeterlidir. Dünyanın her yerindeki

lugavî eserler onu tanıır. Ebû Ali'nin meseleleri üzerinde, ondan önce de Müberred ve Sibeveyh üzerinde çalışmış olan Abdulhâlık da bir diğer örnektir. Sanki bunların hepsi bu müellifte toplanmıştır. Halbuki ben bu kişilerin tabirlerinden ve başkalarından da öğrendim, işittim ve ilim aldım, ama hiçbirinden Ebû Ali'nin, Müberred'in veya Sibeveyh'in fikirlerini geliştirdiklerini iddia ettiklerini işitmedim.

İslâm'ın bu üvey evlatlarına göre mühim olan böbürlenmek, kibirlenmek, iddia etmekteki kudrettir ve o bu konularda hiçbir sınır tanımaz.

Söze ilk olarak bu yönelişin sonuçlarından biri olan Ebû Ali el-Fârisî'nin metodunu geliştirme projesinden başlayacağım. Bu proje, umûmî olarak da husûsî olarak da her Müslüman için hem Kur'ân hem tarih hakkında vurucu bir darbe olmuştur. Bu projeye göre mushafalarda zikredilen kitap Kur'ân değildir. Allah Teâlâ mu'cîz bir Kur'ân vahyetmiştir ki o müteşâbihtir. Bir de mu'cîz olmayan bir kitap indirmiştir ki o da muhkemdir ve Kur'ân değildir. Kur'ân'daki muhkem olan şeyler; bütün teklif âyetleri ve hükümlerdir; baştan sona muhkem olan Tevbe sûresi gibi. Kur'ân'dan olmayanlara örnek de Abese sûresi'dir. Her muhkem âyet de Kur'ân ve mu'cîz değildir. Bununla beraber tehdâ en kısa sure ile veya ona denk olanla yapılmış ve Allah يفعلوا لن sözüyle asla yapamayacaklarını haber vermiştir. Bu sözlerin kaynağı Hicr sûresi'nin ilk âyetinde Kur'ân'ın kitab'a atfedilmiş olmasıdır: الر تَلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ وَقُرْآنٍ مُّبِينٍ [Elif, lâm, râ. Bunlar kitabın, (hakikatleri) apaçık anlatan Kur'ân'ın âyetleridir]. Buradaki atf, bunların farklı şeyler olduğunu ifade eder. Dolayısıyla Kur'ân başka, kitap başka bir şeydir. Tabii bu sözden pek çok netice çıkar, bunların en önemlisi de Mushaf'ın yarıya yakınının "Kur'ân" değil, "kitap" olduğudur. Aynı şekilde Kur'ân'a atfedilmiş olan Furkân ve Seb'û'l-Mesanî de "Kur'ân" değildir. İşte böylece Kur'ân tarlasında at koşturan, zikzaklar çizen, isyankâr sözler devam eder gider. Bu neticelerle birlikte Ebû Ali ve Ebu'l-Feth ve diğerleri şöyle söyler: "Atf, farklı sıfatlar arasında yapılır." Yani bir şey farklı vasıflar nedeniyle kendisine atfedilebilir. Birşey okunmakla ve yazılmakla vasıflanabilir. Bu şiir için de böyledir. Buna delil getirmeye gerek yoktur, çünkü lise öğrencileri bile bunu bilir. O halde nasıl olur da büyük imamlarımızdan üçünün ilimlerini geliştiren kişi bundan câhil olur, bunu bilmez? Kaldı ki o; fıkın, tefsîrin ve hadisin tümünü değiştiren bir yola girmiştir. Şaşılacak başka bir şey de şudur ki, bu mübarek hocanın kelâmı, ince ilimlere mahsustur. Halbuki böyle ilmî

makâleler yazan birinden beklenen ilk şey; metodunu, kurallarını belirlemesi, dikkatli ve hassas olması, iddialı sözlerden uzak olmasıdır. Çünkü eğitim görmüş akıl için ilimde cüretkar olmak ve ihtiyatı elden bırakmak en büyük tehlikelerden biridir. Ancak Allah Teâlâ aramızda bunların da, âlimlerimizin de bulunmasını dilemiştir. Ben de bu konuyu burada bırakıyor ve bütün kitapta geçerli olan anlayışlarından örnekler vermeye geçiyorum.

Bunlardan biri, *الَّذِي تَصْدِيقَ الَّذِي وَمَا كَانَ هَذَا الْقُرْآنُ أَنْ يُفْتَرَىٰ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَكِنْ تَصْدِيقَ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَتَفْصِيلَ الْكِتَابِ* [Bu Kur'an Allah(ındır. On)dan başkasının uydurması değildir. O, ancak kendinden evvelki (kitab)ları tasdik ve o kitabı [Allah'ın levh-i mahfuzda yazdığını] tafsîl eder] şeklindeki Yûnus/37. âyeti okuyup burada üç konu olduğunu söylemesidir. Birincisi Kur'an, ikincisi ellerinde olan şey, üçüncüsü de kitabın tafsîlidir. Sonra da bu taksim üzerine istediği fikri tesis eder. Mühim olan Kur'an'ın ellerinde olandan farklı bir şey oluşu ve kitab'ın tafsîlinin de Kur'an'dan başka bir şey oluşudur. Âyetin delâleti açık olmakla beraber, bunda iki kapak arasında olan şeyin tamamının Kur'an olmadığı ve hepsinin mu'cize olmadığı konusunda şiddetli bir zorlama vardır. Diyebilirsiniz ki, *Bu Kur'an uydurulmaz* sözünün manası, "uydurulmasının mümkün olmadığı"dır. Çünkü Allah'ın kelâmı mu'cizdir, mu'cize ise herhangi biri tarafından uydurulamaz demektir. Bu, *وَمَا كَانَ* sözünün değeridir. Bu yüce mana sebebiyle âyet, "Bu Kur'an uydurulmamıştır" demez. Bu en güzel yerlerden biridir. Diğer taraftan âyet, Kur'an'ın ellerindeki şeyi, yani geçmiş kitapları tasdik ettiğini haber vermektedir. Çünkü dinlerin aslı birdir, o da diğer kitaplarda olduğu gibi Kur'an'dadır. Allah Teâlâ Şûrâ/13'te *شَرَعَ لَكُمْ مِنَ الدِّينِ مَا وَصَّىٰ بِهِ نُوحًا وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ وَمَا وَصَّيْنَا بِهِ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَىٰ* [O, "Dini doğru tutun, onda tefrikaya düşmeyin" diye (asl-ı) dînden hem Nûh'a tavsiye ettiğini, hem sana vahyeylediğimizi, hem İbrâhîm'e, Mûsâ'ya ve İsâ'ya tavsiye ettiğimizi sizin için de şeriat yaptı] buyurmuştur. Burada bu üç vecihden başka bir yön söz konusu değildir. Tevbe sûresi'nin, Abese sûresi'nin ve bütün muhkem âyetlerin Kur'an'dan olmadığını söyleyenler din ehli olmadığı gibi, bunu söyleyenler de lisan ehli değildir.

Onların ellerindeki şeyin tafsiline gelince; o da, İslâm şeriatidir. Lisan ehlinin anladığı bu manalara açıkça delâlet eden başka âyetler de vardır. *Kitab'*ın Kur'an olduğuna dair en açık delil Zuhruf sûresi'nin başındaki âyetlerdir:

حَمِّ وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ إِنَّا جَعَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا [Hâ, Mîm. (Hidâyet yolunu) apâşikâr gösteren (şu) kitaba andederim ki, hakikat Biz onu, Arabca bir Kur'an yaptık]. Şüphe yok ki bu âyetteki *جَعَلْنَاهُ* sözündeki zamir "kitab"a aittir ve Arapça olan Kur'an, "kitab"tır. İşte böylece bu kişilerin amaçladığı eleştiriler konusunda ümmet icma etmemiştir, çünkü Hak kelâm açıktır.

Yine ümmet, onların sünnete uymak konusundaki sözlerinde de icma etmemiştir. Çünkü Allah Teâlâ Haşr/7'de *فَأَنذَرْتَهُمْ أَنَّهُمْ لَئِن لَّمْ يَظَاهَرُوا بِرَأْسِهِمْ جَانِدُوا مِنْهُ* [Peygamber size ne verdiyse onu alın, size ne yasak ettiyse ondan da sakının] buyurmuştur.

Sünnetin o'nun özel hayatı olduğu, bizi bağlamadığı, o'nun Kitap anlayışı ve çıkarımlarının, zamanıyla, mekânıyla, kültürüyle sınırlı olduğu şeklindeki iddialar ise Nahl/44'le iptal edilir: *لَتُبَيِّنَنَّ لِلنَّاسِ مَا نُزِّلَ إِلَيْهِمْ* [Tâ ki insanlara, kendilerine ne indirildiğini açıkça anlatsın]. İlimlerin aslı olan felsefe ve modern metotlarla korkutmak, aslı olmayan bir sözdür. Sahih yollar, sahih neticelere yol açar. Âyetleri anlamadaki bu hatalı anlayış ve ümmetin içtimâ ve ittifak ettiği şeye karşı çıkmak cüreti bizim yolumuz değildir. Selefimizin takip ettiği yolda devam etmeyi bu kadar şiddetli bir şekilde reddetmek de bizim yolumuz değildir. Bu yol, ümmetin tarihinde köklü bir yoldur, herkes bu yolda yürümüştür. Onlar nesilleri için eserler bırakmıştır. Onlardan sonraki nesillerin daveti de selefın üzerinde olduğu esaslara dayalıdır. Bu yeni yöneliş bu yolu, esası inkâr eder. Hatta bu inkâr, onları ümmetin icma ettiği şeyi nakzedtiğini açıkça söylemeyen kişiye düşmanlık etmeye kadar sürükler. Zîra bizim içimizde Batı medeniyetini, ilim ve kültürünü seven başka bir topluluk daha vardır. Ancak bunların başka bir amacı vardır. Bizim dinimizi, kavmiyetçiliğimizi, Arapçılığımızı vs. dillerine dolayarak etraflarına gençleri toplamışlardır. Bu tatlı kelâmın altındaki yönlendirmede başka bir filiz göze çarpar. Selefın daveti konusunda bir alay, çirkinleştirme, kibirlenme, küçümseme sezilir. Bu müellifin sözlerine benzer şeyler televizyon dizilerinde, âlimlerin sözlerinde de görülür. Bu alaycı hayâlî tasvirlerden biri, "Selefler ve Seleflik, içinde yaşadığı asrı reddeder, kendini içinde yaşadığı asırdan soyutlar ve ısrarla ilk asırdaki yaşadığını iddia eder. İlk asır geçmiştir, o asra tekrar dönmek imkânsızdır. Dolayısıyla Seleflik veyahut da Selefler havada asılı kalmışlardır. Boştadırlar, sanki zaman ve mekân dışıdırlar" demeleridir. Bütün bunlar vehimdir. Ben

Bir kadının kıyafeti konusunda vâcib olan, güvenilen hüküm şudur ki, örtünmemiş bir kadını yabancı erkekler görmemelidir. Buna, *وَلْيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلَىٰ جُيُوبِهِنَّ* [Baş örtülerini, yakalarının üstünü (kapayacak surette) koysunlar] (Nûr/31) âyeti delil teşkil eder. Peygamber (s.a) efendimizin de şöyle bir hadisi vardır: “Kadın, yüzü ve iki eli hariç tamamıyla avrettir.” Bize düşen mutlak hakîkati nisbî, beşerî bir şekilde anlamak ve bu anlayışı asrın kültürü, kompleks, çağdaş metodlar ve İshak Newton’un kanunları, modern diller vs. ve müellifi abartılı bir şekilde saygıdeğer olarak hissetmenizi sağlayacak sözler eşliğinde zihninizde bulundurmaktır. Bütün bunları göz önünde bulundurduğumuzda *جُيُوبٌ* kelimesinin, *جِنْبٌ*’in çoğulu olduğunu görürüz. *Ceyb*, “iki tabaka arasında bulunan bir açıklık, yırtık, delik” demektir. *خِمَارٌ* sadece başörtüsü değildir. O, kadının bütün açıklıklarını ya da başka bir deyişle kadında yarık, delik, yırtık denebilecek her şeyi örten şeydir. Yani kadının önündekileri ve arkasındakileri, iki göğsünü ve arasındakileri, iki budunu ve fercini örten şeydir. Nûr âyeti, kadınlar için kesin bir bağlayıcılık ifade eder ki; iki karnı, iki göğsü, iki budu arasındakileri, fercini ve diğer her yerini örtmesini gerektirir. Kadının örtünmemiş bir yeri kalmamalıdır. İnsanların arasına çıktığında, caddelerde ve çarşılarda yürüdüğünde onun için bir sıkıntı olmaması için bu yerleri örter, üzerine *خِمَارٌ* koyar ve böylece mü’min, sâlihâ, korunan ve boyun eğen itaatkâr bir kadın olur. Allah’ın emrine karşı gelmemiş olur. Eğer “kadının bütün sırtı avrettir” dersen “evet sıkıntı yok” derim, “iki budu arası bütünüyle avrettir” dersen “evet sıkıntı yok” derim, “bütün karnı ve bütün ferci avrettir” dersen “evet sıkıntı yok” derim. Metod sahibi olan herkesin bu âyet-i kerimeden anladıkları budur ve bu, Nûr âyetinin örtü konusundaki anlayışıdır. Felsefe yapmaya ve “kadınlar bu bölgeleri çıplak olarak mı çıkıyorlardı da örtmekle yükümlü oldular” diye sormaya gerek yoktur. Zira bu soru, âyetin çağdaş okuyuşu neticesidir. Çağdaşlara göre selef ve halef, kendi çaplarında mazurdur çünkü onlar, bu modern metoda sahip değildiler. Bunun aksi bir söz kendini beğenmiş, yobaz ve gericidir. Bu cevap, Nûr âyetine olan nisbetledir.

Peygamber efendimizin (s.a), “Kadın yüzü ve iki eli hariç tamâmen avrettir” sözüne gelince, ilk olarak bu söz bağlayıcı değildir, çünkü o, mutlak hakîkatin beşerî, nisbî anlayışıdır. Rasûlullah (s.a) onu, içinde yaşadığı kültür, medeniyet,

zaman ve mekân çerçevesinde anlamıştır. Bu görüş, kimse için bağlayıcı değildir. Âyet, kıyafet konusundaki asgarî sınırı koymuştur, bunu ihmâl eden bir kadın günahkâr olur. Eğer insanların arasına, üzerine himârını almadan çıkarsa günah işlemiş olur ve bunu yapmadığı için Rasûlullah (s.a) ona uygun gördüğü cezayı/haddi uygular. Yüzünü ve ellerini örttüğü zaman da günahkâr olur. Şer’î örtü bu iki had arasındadır. Yeryüzündeki kadınlar için başka bir şer’î kural yoktur. Ancak üzerinde açıklıklarını örten himârı olmadan, yani âyetin zikrettiği bölgeleri açıkta iken dışarı çıkarsa bu anlayış, felsefe temelleri üzerine bina edilmiş çağdaş metodların ortaya koyduğu bir anlayış olur.

Bu kitaplarda delâletlerini anlamadığım işaretler de vardır. Mesela Fâtîha sûresi’nin, *اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ، صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ* [Bizi doğru yola, kendilerine nimet verdiklerinin yoluna ilet] âyetlerinin tefsirinde derler ki: “Allah’ın bizi de nimet verdiği kişilerin arasına sokması için dua ettiğimiz ve her namazda bunun için ısrar ettiğimiz bu kişiler, Mûsâ (a.s) zamanındaki İsrailoğulları’dır. Onlar Mûsâ’ya (a.s) eziyet etmiş ve Allah, Mûsâ’yı (a.s) onların elinden kurtarmış olmasına rağmen Fâtîha’da zikredilen en yüce misal olmuşlardır. Onlar, Mûsâ’nın (a.s) kendilerine, “Ey kavmim! Niye bana eziyet ediyorsunuz, halbuki benim Allah’ın Rasûlü olduğumu biliyorsunuz” dediği kavmindeki kişilerdir. Onlar buzağıyı ilah edinmişlerdir. Allah’ın kendileri için denizi yar-dığı ve bu denizi geçtikten sonra putlara tapan kavimleri gördükleri vakit, “Ey Mûsâ! Bize de onların gibi ilahlar yap” diyen insanlardır.

Başka bir işaret de, Rasûlullah’ın (s.a), Medîne Yahudilerinin dinlerini değiştirmeyeceklerini bilmesine rağmen İslâm’a davet ederek bir düşmanlık başlatmış olmasıdır. Onun bu daveti aralarında düşmanlığa sebep oldu. Ben de şimdi soruyorum acaba bu yeni ortaya çıkan aydınlanmacı hareketle Yahudiler arasında bir yakınlık var mıdır? Onların çağdaş kıraatlerde de par-mağı var mıdır?

Bununla yetiniyorum ve Kur’ân ilimleri âlimlerine, sünnet ve fıkâh âlimlerine tekrar hitab ediyorum ki, bu tehlikeye karşı talebelerini uyarınlar. Kitaplarının mukaddimelerinde buna işaret etsinler ama onları reddetmek için kitap yazmasınlar. Çünkü onlar, delillerden faydalanmayı hak eden öğrenciler değildir. Hedef, onları geri döndürmek değildir, zira onlar asla geri dönmeyecektir. Giriş olarak bu kadarla yetiniyorum, bu takdimden sonra kalemimi bu lekelerden kurtarmak için yıkıyor ve şerefli ilme başlıyorum. Şerefli, değerli

ulemâmızın sünnet ve emzirme gibi konularda sert ve şiddetli çatışmalarını görmek beni korkutuyor. Maalesef din konusunda benzeri karalamalar ve daha kötülere de oluyor. Allah'tan işlerimizin kötü sonucundan hepimizi korumasını ve bu safsatalardan bizi kurtarmasını istiyoruz.

و صلى الله على سيدنا محمد و على آله و من تبعهم بإخلاق

Dr. Muhammed Muhammed Ebû Mûsâ

27 Cemâziye'l-Âhir 1430 Çarşamba

17 Haziran 2009

ZUHRUF SÛRESİ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حَمِّ ۝۱ وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ ۝۲ إِنَّا جَعَلْنَاهُ قُرْءَانًا عَرَبِيًّا
لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ۝۳ وَإِنَّهُ فِي أُمِّ الْكِتَابِ لَدَيْنَا لَعَلِّي
حَكِيمٌ ۝۴ أَفَنَضْرِبُ عَنْكُمُ الدِّكْرَ صَفْحًا أَنْ كُنْتُمْ
قَوْمًا مُّسْرِفِينَ ۝۵ وَكَمْ أَرْسَلْنَا مِنْ نَبِيِّ فِي الْأَوَّلِينَ
۝۶ وَمَا يَأْتِيهِمْ مِنْ نَبِيٍّ إِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ۝۷
فَأَهْلَكْنَا أَشَدَّ مِنْهُمْ بَطْشًا وَمَضَى مَثَلُ الْأَوَّلِينَ ۝۸
وَلَيْسَ سَأَلْتُهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ لِيَقُولُنَّ
خَلَقَهُنَّ الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ ۝۹ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ
مَهْدًا وَجَعَلَ لَكُمُ فِيهَا سُبُلًا لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ۝۱۰

Rahmân ve Rahîm olan Allahın adıyla

1) Hâ, Mîm. 2-3) (Hidâyet yolunu) apâşikâr gösteren (şu) kitâba andederim ki, hakikat biz onu, (onun manâlarını) anlayasınız diye, Arabca bir Kur'ân yaptık. 4) Şüphesiz o (Kur'ân), nezdimizdeki ana kitâbda (sabit), çok yüce çok kıymetli (bir kitâb)dır. 5) Siz haddi aşan bir kavimsinizdir diye artık o Kur'ân'ı sizden (uzaklaştırıp, inzalinden) vaz geçip bırakı mı verelim? 6) Halbuki biz evvelki (ümme)ler içinde de nice peygamber(ler) gönderdik.

7) Onlar da, kendilerine bir

peygamber gelmeye dursun, ille onunla istihza ederlerdi. 8) Onun için Biz kuvvetçe bunlardan daha çetinlerini helak ettik. O evvelki (ümme)lerin misâl(ler)i (nice âyetlerimizde) geçmiştir. 9) Andolsun ki eğer onlara "Gökleri, yeri kim yarattı?" (diye) sorarsan elbette "Onları O mutlak gâlib, O (her şeyi) hakkıyla bilen (Allah) yarattı" derler. 10) (O Allah ki) yeri sizin için bir beşik yapmış, onda, doğru gidesiniz diye yollar açmıştır.